

УДК 7:730:75:76

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2026.3.18>

Кириченко Олена Іванівна,

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри мистецтв
факультету освітніх наук та мистецтв
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
ORCID ID: 0000-0002-2879-3300
olivki777@gmail.com

Гарбузенко Лариса Володимирівна,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мистецтв
факультету освітніх наук та мистецтв
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
ORCID ID: 0000-0002-1337-4568
LarGarbuzenko@gmail.com

ВІДОБРАЖЕННЯ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Метою статті є виявлення шляхів впливу народних образотворчих традицій на українське мистецтво другої половини ХХ століття. Розглядається використання мотивів, елементів та стилістики традиційної народної культури у живописі, графіці, декоративно-прикладному та декоративно-монументальному мистецтві. Визначаються прийоми оновлення художньої мови та результати впливу українського народного мистецтва на даний процес у синтезі з іншими джерелами, що сприяли формуванню самобутності українського мистецтва досліджуваного періоду, зокрема в орієнтації на досягнення модернізму. Аналізуються творчі відкриття певних художників, серед них шістдесятники, які працювали в українському живописі та відкривали заново красу та цінність творчих доробок українського народного мистецтва. Виявляються засоби оновлення мистецтва графіки художниками, що працювали як у станковій графіці, так і в книжковій ілюстрації. Розглядаються досягнення у декоративно-прикладному мистецтві даного періоду, яке перетворювалося на унікальне явище саме завдяки продовженню національних традицій, що помітно відбувалося у Києві, Львові, на Полтавщині. Підкреслюються досягнення у монументально-декоративному мистецтві, яке цілеспрямовано зверталось до етнографічних мотивів та елементів. У підсумках зазначено, що народна творчість допомагала українським художникам зберігати культурні коди та виражати національний дух, роблячи мистецтво впізнаваним та самобутнім. Орієнтація на народні традиції стала не просто архаїчною спадщиною, але живим джерелом натхнення для модернізації і створення нової естетики. Процес актуалізації образотворчих традицій і орієнтації на ідеї народної творчості був частиною ширшого руху національного відродження, спрямованого на збереження культурної ідентичності в умовах домінування радянської ідеології.

Ключові слова: традиції народної творчості, модернізм, живопис, графіка, декоративно-прикладне мистецтво, декоративно-монументальне мистецтво.

Kyrychenko Olena, Garbuzenko Larisa. REPRESENTATION OF FOLK TRADITIONS IN UKRAINIAN ART OF THE SECOND HALF OF THE 20TH CENTURY

The aim of the article is to identify the ways in which folk visual traditions influenced Ukrainian art in the second half of the 20th century. The use of motifs, elements and styles of traditional folk culture in painting, graphics, decorative and applied and decorative and monumental arts is considered. Methods of updating the artistic language and the results of the influence of Ukrainian folk art on this process are determined in synthesis with other sources that contributed to the formation of the identity of Ukrainian art of the studied period, in particular in its orientation towards the achievements of modernism. The creative discoveries of certain artists are analyzed, including the sixties, who worked in Ukrainian painting and rediscovered the beauty and value of the creative achievements of

Ukrainian folk art. Means of updating the art of graphics are revealed by artists who worked in both easel graphics and book illustration. The article examines achievements in decorative and applied arts of this period, which turned into a unique phenomenon precisely due to the continuation of national traditions, which noticeably took place in Kyiv, Lviv and in the Poltava region. Achievements in monumental and decorative art, which purposefully turned to ethnographic motifs and elements, are emphasized. The results indicate that folk art helped Ukrainian artists preserve cultural codes and express the national spirit, making art recognizable and original. Orientation to folk traditions became not just an archaic heritage, but a living source of inspiration for modernization and the creation of a new aesthetic. The process of updating visual traditions and orientation to the ideas of folk art was part of a broader movement of national revival aimed at preserving cultural identity in the conditions of dominance of Soviet ideology.

Key words: traditions of folk art, modernism, painting, graphics, decorative and applied arts, decorative and monumental art.

Вступ. Українське мистецтво другої половини ХХ століття представляє собою складний конгломерат самих різних культурних та мистецьких досягнень, що слід розглядати не лише в контексті розвитку радянських тенденцій. Зокрема в живописі відбувалися відкриття нового, повернення до минулих епох, інтерес до модернізму та традицій народного мистецтва. Все це збагачувало мистецтво різноманітними художніми концепціями, формуючи уявлення про самобутній розвиток у радянські часи попри ідеології та спрямування до соцреалізму. Народна творчість стала основою оновлення художньої мови – додавалась декоративність, використовувались елементи обрядовості і фольклорні мотиви, акцентувались національні мотиви в тематиці творів. Це виявилось у творчості «шістдесятників», у монументальному живописі, у жанрових сценах, у графіці та декоративно-прикладному мистецтві. Визначення впливу на українське мистецтво другої половини ХХ століття народних образотворчих традицій та засоби збагачення художньої мови уявляється актуальним.

Матеріали та метод. Метою статті є виявлення шляхів впливу народних образотворчих традицій на українське мистецтво другої половини ХХ століття, визначення результатів цього впливу та синтезу з іншими джерелами оновлення художніх досягнень українського мистецтва досліджуваного періоду. **Завдання** статті полягають у наступному: розглянути причини звернення митців України другої половини ХХ століття до національної спадщини; визначити специфіку використання

національних культурних традицій в українському мистецтві другої половини ХХ століття; виявити шляхи впливу на творчість художників знахідок модернізму та народного мистецтва; проаналізувати засоби та результати оновлення художньої мови розглянутого періоду.

Методологічною основою дослідження є комплексні загальнонаукові методи, зокрема історико-хронологічний, методи аналізу, синтезу, узагальнення, та методологічні підходи, що спрямовані на теоретичне осмислення визначеної проблеми, а саме – історико-культурний та системний.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідники останнім часом все частіше звертають увагу на розвиток українського мистецтва другої половини ХХ століття, виявляючи різні аспекти його тематики, художньої мови, самого художнього процесу. Особливості мистецтва вказаного періоду осмислюються як досить неоднорідні, наприклад, у п'ятому томі «Історії українського мистецтва», присвяченому мистецтву ХХ століття, немає однієї, загальної точки зору на характерні риси мистецтва даного етапу його розвитку [3]. Значення і роль народних образотворчих традицій в українському мистецтві другої половини ХХ підкреслюють Т. Кара-Васильєва [4; 5], Г. Скляренко [11], Г. Крюкова, О. Крюк та Д. Мостовщикова [6], авторами згадується проблема впливу народного мистецтва, підкреслюється її важливість серед загальних тенденцій, в тому числі орієнтації на західне мистецтво. Слід назвати авторів, що пишуть про творчість окремих художників цього

періоду, зокрема О. Авраменко, яка присвятила своє дослідження творчості В. Зарецького [1], Лодзинська О. та Семікіна Л., які написали книгу про складний життєвий шлях А. Горської [7], Б. Мисюга, який видав альбом-монографію про творчі надбання Г. Севрук [8]. Вони підкреслюють тенденцію орієнтації на народну українську культуру та образотворчі традиції як одну з провідних у мистецтві України. Мистецтво української графіки другої половини ХХ століття досліджували О. Лагутенко, В. Цельтнер, В. Белічко та інші науковці. Дослідницею М. Саркісян розглядається використання народних традицій у монументально-декоративному мистецтві України ХХ ст., автор виокремлює основні складові формування монументально-декоративного мистецтва в етнографічному стилі [10]. Чимало досліджень присвячено різним видам декоративно-прикладного мистецтва, зокрема кераміці. Важливе значення має книга Т. Кара-Васильєвої та З. Чегусової «Декоративне мистецтво України ХХ століття», де автори розглядають пошуки стильового розмаїття в декоративному мистецтві [5]. О. Голубець визначає основні тенденції розвитку професійної кераміки Львова, наводячи багато прикладів творів львівських керамістів, що орієнтувались на народні традиції [2]. О. Роготченко, О. Ковальчук та О. Крюк приділяють увагу розвитку тонкокерамічного мистецтва другої половини ХХ століття, розглядаючи специфіку виробів на Полтавщині [9]. Попри звернення уваги дослідників на зазначену проблему, вона залишається актуальною, її розгляд дозволяє визначити основні досягнення українських митців у зверненні до традиційної національної культури.

Результати. Вплив образотворчих традицій народного мистецтва на український живопис другої половини ХХ століття відбувався різними шляхами, процес йшов через трансформацію від чисто побутового використання до професійного художнього переосмислення. Цьому сприяли кілька обставин. По-перше, після відродження інтересу до мистецтва модернізму відбулось повернення імен, які були заперечені

радянською владою. Саме тут митці знаходили такі художні ідеї та образи, якими надихались під час створення своїх картин представники епохи модернізму. По-друге, у 1960-ті формується активний інтерес до українського народного малярства, яке іноді називають «наївним мистецтвом» або «примітивом». На виставках відкриваються імена і твори М. Приймаченко, Н. Рак, М. Тимченко та інших авторів. Крім того, увага приділяється народній орнаментиці, народному ужитковому мистецтву, народній українській вишивці. По-третє, нерідко митці другої половини ХХ століття у своєму прагненні до оновлення художньої мови синтезували те, що знаходили в народному мистецтві з відкриттями модерністів. В цілому пошук національного стилю, яким характеризується мистецтво другої половини ХХ століття, відбувався у поєднанні модерністських тенденцій з народними традиціями, з неофольклоризмом та історичною пам'яттю. Це викликало супротив офіційної влади, яка боролась з проявами так званого «націоналізму».

Тема національного відродження стає однією з провідних у мистецтві України від 1960-х. Шістдесятники починають відкрито протиставляти себе радянській ідеології, чому сприяв ряд знакових подій. Вплив модернізму починає зростати після кількох виставок, що відбулися на початку 1960-х – 1970-х: у 1961 році в Києві проходила персональна виставка А. Петрицького, у 1962 в Києві – виставка творів О. Саєнка, у 1966 в київському Будинку письменників – графіки О. Богомазова, у 1960-х проходить виставка «бойчукіста» О. Бізюкова, а в 1971 у Львові – виставка учениць М. Бойчука А. Іванової та О. Павленко. Саме творчість художників-модерністів показувала, як прагнення до внутрішньої свободи та відмова від академічних канонів вели до звернення до національного стилю через синтез мистецтв, експерименти з формою і кольором. Під впливом модерністів відбувалось переосмислення народних традицій. Не випадково цей процес отримав назву «другого модернізму». Художників приваблювали

й відкриття західноєвропейського авангардного мистецтва.

«Показовішим для мистецтва "відлиги" та 1960-х років в Україні загалом з цього погляду стало звернення до традицій народного мистецтва, що, з одного боку, відзеркалювало новий сплеск культурницької ідеології національного Відродження, з другого – відображало пошуки "сучасного національного стилю"» [11, с. 70]. Творчі зацікавлення образним світом фольклору та української старовини ставали засобом національного самоусвідомлення та самоствердження. Художники оновлювали стилістику, долучаючи риси символізму, експресіонізму, декоративно-площинних узагальнень, що поєднувало прикмети народного мистецтва з формальними рисами модернізму. Ця тенденція, насамперед, позначалася на сюжетах живопису, де набули поширення сцени з традиційного селянського побуту, зображення народних свят, звичаїв, ремесел, виробів. Крім того, оновлювалася художня мова, що проявлялося у тяжінні до декоративності, інтерпретації формальних прийомів образотворчого фольклору, використанні орнаментики. Поєднання орієнтирів на національні надбання та використання знахідок модернізму збагачувало власні художні досягнення митців.

Наприклад, у творчості А. Горської опір на український іконопис, примітивізм, народні образотворчі традиції наповнювалися потужним імпульсом експресіонізму. В усіх монументальних творах мисткиня зберігала національний образний зміст: вітраж «Шевченко. Мати» (1964; зберігся лише ескіз), мозаїки «Життя» та «Сонце» (1965; у співавторстві з Г. Зубченко та Г. Синицею), «Земля» (у співавторстві з В. Зарецьким та Б. Плаксієм), «Прометей», «Боривітер» тощо. Одночасно її твори збагачувались сучасною стилістикою, принципами, що йшли від авторського бачення [7].

У ці часи у Києві був створений Клуб творчої молоді «Сучасник», діяльність якого полягала у відродженні традиційної української культури. Творча молодь, що входила до клубу, цінувала національну спадщину,

поєднуючи її з надбаннями модернізму та збагачуючи власними художніми знахідками. Тут працювали А. Горська, В. Зарецький, Г. Севрук, І. Дзюба, Л. Семикіна та інші, саме тут вони переконалися у вірному шляху до відродження національної культури.

Одним з фундаторів фольклорного напрямку в українському живописі 1970-х – 1980-х став В. Зарецький, у творчості якого критика відмічала, що художник шукав нового у традиційному. Пошуки національних особливостей стали головними в його живописі, художник поєднував традиційні мотиви і образотворчі елементи з орієнтацією на досягнення модернізму. Однією з показових робіт періоду 1960-х є картина «Господиня», де модель розташована на тлі розшитих подушок, які «виглядають як величезні розписані великодні яйця» [1, с. 51], цих подушок-писанок сим, що сприймається магічним числом. «Писанки були оберегом у хаті, амулетом для її мешканців, талісманом у коханні... <...> концентрація ідеї традицій національного життя й народної творчості закладена в лаконічній, декоративно й умовно вирішеній картині» [1, с. 52]. Орієнтація на народне мистецтво відчувається і в монументально-декоративних творах Зарецького, виконаних у співавторстві з дружиною А. Горською. Проте ідеологічний контроль за діяльністю художників, знищення монументальних творів національного спрямування, недопущення до участі в офіційних виставках мусів митців уходити в підпілля, працювати «в стіл», займати лакуну андеграунду.

Однак вплив народного малярства поширювався, відображався у творчості багатьох митців, його можна побачити навіть у представниці реалістичного живопису Т. Яблонської, яка на початку 1960-х звернулася до стилістики примітиву. Змінився її художній стиль, в роботах «це проявляється в підкресленій площинності, узагальненості зображення, в декоративно-спрощеному рішенні образів, в ритмічному повторенні ліній і кольорових плям, у звучності колориту» [6]. Це була цікава сторінка творчості майстрині, яка певним чином сприяла появі нових тем

та нового образного вирішення творів, які стали більш символічними, наповнювалися особливим змістом.

Пізніше на фольклорній основі будували свої твори такі художники «неофіційного мистецтва», як І. Марчук, Ф. Гуменюк, А. Антонюк, В. Макаренко. Вони адаптували через фольклорний світ різні напрямки модернізму та модернізували традиційну культуру в більш осучасненому вигляді. Все це збагачувало український живопис, сприяло його самобутності.

Меншому впливу офіційної радянської ідеології та контролю офіційної влади піддавалися представники мистецтва графіки, декоративно-прикладного мистецтва. Тут була певна свобода творчості, можна було сміліше втілювати оригінальні концепції та демонструвати відродження національних ідей.

Художники-графіки почали з 1960-х активно звертатися до народних мистецьких традицій, використовуючи спрощення форм, орнаменталістику, вони запозичували орнаменти з народної вишивки, писанкарства, кераміки. В народній картинці та народному малярстві художники-графіки знаходили національні мотиви і такі прийоми, як декоративність, насичений чорно-білий контраст, у графічних техніках вони звертались до деревориту, що нагадувало народну різьбу, деякі митці тяжіли до лінориту, який набув розповсюдженості з 1960-х. Популярними стали ілюстрації до українських народних казок, пісень. Взагалі повернення до оформлення книги стало актуальним саме у другій половині ХХ століття, книга знову осмислюється як цілісний художній об'єкт, чому свого часу приділяли увагу художники стилю модерн. Друга половина ХХ століття надала цікаві зразки ілюстрування творів Т. Шевченка, М. Гоголя, О. Гріна, І. Котляревського, І. Франка, Л. Українки.

В мистецтві графіки автори творів і в станкових аркушах, і в ілюстрації обходили суворі ідеологічні рамки. Вони звертались до глибоких тем, що були пов'язані з народною культурою, до національних

мотивів, стилізуючи графічну мову до неопримітивізму, театралізації. Графіка кінця 1960-х – першої половини 1980-х знайшла спосіб реалізувати творчу свободу, перетворившись на глибоку «ідеологічну нішу», урізноманітнюючи техніки – поступово відмовляючись від лінориту і звертаючись до офорту та ускладнених авторських технік, що сприяло збереженню автентичності українського мистецтва. У цей період активно працюють Г. Якутович, В. Литвиненко, В. Левитська, О. Данченко, М. Чепик, В. Полтавець, А. Базилевич, Н. Лопухова та інші. Вони поєднували у своїх творах модерністські принципи побудови композиції, народну символіку та тематику, а також додавали інноваційні графічні прийоми. Цікаві ілюстрації створив Г. Якутович у техніці ксилографії до «Тіней забутих предків» (1966) М. Коцюбинського, художник поєднував експресію штриха з національним змістом, наслідуючи мистецькі практики модерністів (паралельно Якутович був художником-постановником фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків», що мало свій вплив на виконання ілюстрацій). Виконуючи ілюстрації до «Захара Беркута» І. Франка, художник поєднує символічну мову з архаїчними мотивами.

Особливо оригінальні ілюстрації з акцентом на стилістиці народних традицій відтворювались у дитячих книжках, наприклад, цікаві твори В. Полтавця до українських народних казок «Розумниця» (1962), «Названий батько» (1964), Г. Якутовича до книжок «Про бідного парубка й Марка багатого», «Казка про липку і зажерливу бабу», виданих «Веселкою» (1961), «Золотий олень» Д. Павличка (1970), «Карби. Чічка. Злодія зловили» М. Черемшини (1976). В цих ілюстраціях митці активно звертались до образного наповнення казок традиціями національного світогляду, переосмислюючи українське народне мистецтво, давні техніки виконання [12].

Декоративно-прикладне мистецтво 1960-х – 1990-х відроджує традиційні техніки виготовлення виробів або вишивки, декору та розпису, тематику та орієнтацію

на унікальні національні форми. Багато змін відбулося у професійній кераміці, розвивались осередки в Опішні (на Полтавщині), у Косові (Гуцульщина), на керамічних підприємствах у Львові та Києві. Майстри поєднували народні методи виготовлення виробів із сучасними технічними можливостями, збагачували форми та прийоми декору, а також саму техніку виготовлення кераміки, що було притаманне, наприклад, художнику по фарфору В. Віцьку [9], національні мотиви Прикарпаття активно використовує львівський кераміст З. Флінта, на що звертає увагу О. М. Голубець [2, с. 60]. Г. Севрук працювала у різних видах мистецтва, але домінувала в її творчості кераміка. Створюючи керамічні панно, художниця глибоко вивчала історичні реалії української культури, прагнула передавати у своїх творах поетичність національних традицій [8]. Народне прикладне мистецтво у цей час зберігало притаманні йому національні особливості. При цьому, як зазначає Т. Кара-Васильєва, звернення майстрів декоративного мистецтва до образотворчого фольклору супроводжувалося його глибоким вивченням, а не механічним повторенням, характеризувалося щирим проникненням в його образно-естетичну систему [5]. Саме тісний зв'язок з історичними традиціями та народним мистецтвом, вважає дослідниця, дозволяв декоративному мистецтву зберігати свою самобутність, духовність, національну своєрідність. Так, мисткиня з Івано-Франківська М. Корпанюк своєрідно зверталася до відтворення народних традицій – її керамічні вироби з розписом були поліхромними, оптимістичними за характером.

Особлива увага до відродження національних форм, декору, образності

спостерігається у монументально-декоративному мистецтві другої половини ХХ століття. М. Саркісян підкреслює, що у творах монументально-декоративного мистецтва, що були створені впродовж ХХ ст., значну роль «відігравав національний чинник, пов'язаний із культурою українського народу, зокрема в її етнографічному вимірі» [10, с. 65], це відобразалося у широкому застосуванні художніх матеріалів та формально-пластичних рішень і поширенні фольклорних мотивів, наприклад, в оформленні музейних установ історико-етнографічного профілю на Західній Україні та метрополітену у Києві.

Тобто можна побачити, що самі різні художники в усіх видах українського мистецтва у другій половині ХХ століття звернулися до відродження традиційної народної культури через використання її образотворчих традицій, образності та національного змісту, чим оновлювали художню мову і перетворювали мистецтво на суто національне.

Висновки. Підсумовуючи досягнення українського мистецтва другої половини ХХ століття, слід підкреслити, що народна творчість допомагала українським художникам зберігати культурні коди та виражати національний дух, роблячи мистецтво впізнаваним та самобутнім. Орієнтація на народні традиції стала не просто архаїчною спадщиною, але живим джерелом натхнення для модернізації і створення нової естетики. Процес актуалізації образотворчих традицій і орієнтація на ідеї народної творчості був частиною ширшого руху національного відродження, спрямованого на збереження культурної ідентичності в умовах домінування радянської ідеології.

Література:

1. Авраменко О. Терези долі Віктора Зарецького. Інститут проблем сучасного мистецтва АМУ. Київ : Інтертехнологія, 2006. 256 с.
2. Голубець О. М. Львівська кераміка. Київ: Наукова думка, 1991. 120 с.
3. Історія українського мистецтва: У 5 тт. / НАН України. ІМФЕ ім. М.Т. Рильського; головн. ред. Г. Скрипник, наук. ред. Т. Кара-Васильєва. Київ, 2007. Т. 5: Мистецтво ХХ століття. 1048 с.
4. Історія мистецтва ХХ століття: концепції, нові підходи й оцінки / Т. Кара-Васильєва. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії* : 36. наук. пр. Київ : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2007. Вип. 7. С. 53-64.

5. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. 280 с.

6. Крюкова Г.О., Крюк О.О., Мостовщикова Д.О. Витоки формування національного стилю в українському образотворчому мистецтві ХХ – початку ХХІ століття. *Логос.online*. № 8 (April, 2020). URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.08.11.html> (дата звернення: 15.04.2026)

7. Лодзинська О., Семикіна Л. Алла Горська: Спалах перед світанком. Альбом. Київ : Кліо, 2024. 136 с.

8. Мисюга Б. Галина Севрук: Альбом-монографія. Київ : Смолоскип, 2011. 240 с.

9. Роготченко О.О., Ковальчук О.В., Крюк О.О. Передумови розвитку тонкокерамічного мистецтва України другої половини ХХ століття. *Український мистецтвознавчий дискурс*. № 4. (2023). С. 88–92. URL: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.4.11> (дата звернення: 20.04.2026)

10. Саркісян М. С. Народні традиції у монументально-декоративному мистецтві України ХХ ст. *Art-prostir*. 2015. Вип. 1. С. 62-66. URL: <https://art-space.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/16/19> (дата звернення 22.04.2026)

11. Скляренко Г. Українське мистецтво другої половини ХХ століття: регіональні проблеми і загальний контекст (частина перша). Студії мистецтвознавчі. Київ : ІМФЕ НАН України, 2009. № 1 (25). С. 67–78.

12. Харченко О. М. Дизайн оформлення української дитячої книги на прикладі казок. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2010. № 1. С. 63–66.

References:

1. Avramenko, O., (2006). Terezy doli Viktora Zarets'koho [The Scales of Victor Zaretsky's Fate]. Instytut problem suchasnoho mystetstva AMU. Kyiv: Intertekhnolohiya [in Ukrainian].

2. Holubets' O.M. (1991). L'vivs'ka keramika [Lviv Ceramics]. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].

3. Istoriya ukraïns'koho mystetstva: U 5 tt. (2007). [History of Ukrainian Art: In 5 vols.]. NAN Ukrayiny. IMFE im. M. T. Ryl's'koho; holovn. red. H. Skrypnyk, nauk. red. T. Kara-Vasyl'yeva. Kyiv. T. 5: Mystetstvo 20 stolittya [in Ukrainian].

4. Istoriya mystetstva 20 stolittya: kontseptsii, novi pidkhody u otsinky (2007). [History of Art of the 20th Century: Concepts, New Approaches and Assessments]. T. Kara-Vasyl'yeva. Ukrayins'ke mystetstvoznavstvo: materialy, doslidzhennya, retsenziyi: Zb. nauk. pr. Kyiv: IMFE im. M. T. Ryl's'koho NAN Ukrayiny. Vyp. 7 [in Ukrainian].

5. Kara-Vasyl'yeva T., Chehusova Z., (2005). Dekorativne mystetstvo Ukrayiny 20 stolittya. U poshukakh «velykoho stylyu» [Decorative Art of Ukraine of the 20th Century. In Search of the «Great Style»]. Kyiv: Lybid'.

6. Kryukova H. O., Kryuk O. O., Mostovshchikova D. O., (2020). Vytoky formuvannya natsional'noho stylyu v ukraïns'komu obrazotvorchomu mystetstvi 20 – pochatku 21 stolittya [The origins of the formation of the national style in Ukrainian fine art of the 20th – early 21st centuries]. *Lohos.online*. № 8 (April) [in Ukrainian].

7. Lodzys'ka O., Semykina L., (2024). Alla Hors'ka: Spalakh pered svitankom [Alla Gorska: Flash before dawn]. Al'bom. Kyiv: Klio [in Ukrainian].

8. Mysiuga B., (2011). Halyna Sevruc: Album-monograph [Halyna Sevruc: Album-monograph]. Kyiv: Smoloskyp [in Ukrainian].

9. Rohotchenko O. O., Koval'chuk O. V., Kryuk O. O. (2023). Peredumovy rozvytku tonkokeramichnoho mystetstva Ukrayiny druhoi polovyny 20 stolittya [Preconditions for the development of fine ceramic art in Ukraine in the second half of the 20th century]. *Ukrayins'kyi mystetstvoznavchyyi diskurs*. № 4 [in Ukrainian].

10. Sarkisyan M. S., (2015). Narodni tradytsii u monumental'no-dekorativnomu mystetstvi Ukrayiny 20 st. [Folk traditions in monumental and decorative art of Ukraine of the 20th century]. *Art-prostir*. Vyp. 1 [in Ukrainian].

11. Sklyarenko H., (2009). Ukrayins'ke mystetstvo druhoi polovyny XX stolittya: rehional'ni problemy i zahal'nyy kontekst (chastyna persha) [Ukrainian art of the second half of the 20th century: regional problems and general context (part one)]. *Studiyi mystetstvoznavchi*. Kyiv: IMFE NAN Ukrayiny. № 1 (25) [in Ukrainian].

12. Kharchenko O. M., (2010). Dizayn oformlennya ukraïns'koyi dytyachoyi knyhy na prykladi kazok [Design of Ukrainian children's books based on fairy tales]. *Visnyk Kharkivs'koyi derzhavnoyi akademiyi dizaynu i mystetstv*. № 1 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 27.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)